

Les escoles cristianes refermen l'opció pel “canvi cultural” a les aules

Dv, 4/11/2016 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) Un interrogant i una resposta unívoca, que només pot ser afirmativa: “Volem fer la feina millor?” És la pregunta que han de traslladar els equips directius de les escoles als claustres de professors. Així ho han encomanat des de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya durant la segona Jornada d'Innovació, que ha aplegat unes dues-centes persones al Col·legi Dominiques de l'Ensenyament de Barcelona.

Sí, l'escola catalana aposta per millorar. Però els qui els darrers anys han emprès un camí d'[innovació educativa](#) assenyalen que no es tracta només de canviar metodologies. Sinó que cal “repensar estructures” i plantejar la innovació pedagògica com a “canvi cultural”.

La jornada ha promogut debats formals i també converses entre passadissos, amb un vaivé d'inquietud i ganes compartides. La majoria han superat la fase del “fem-ho perquè toca”. Sembla que la millora de fons volguda pesa més que qualsevol moda passatgera.

Identitats diferents, però molt en comú

El nucli central de la Jornada d'Innovació l'ha dinamitzat **Julio Andreu**, consultor pedagògic de la FECC, que ha reunit en una mateixa taula representants de les escoles dels maristes, dels escolapis, dels jesuïtes, de la Fundació Educativa Dominiques de l'Anunciata Pare Coll (FEDAC) i d'Escola Nova 21. Tots coincideixen amb aquesta necessitat de canvi de paradigma. En el cas de d'[Escola Nova 21](#) és la seva raó de ser. Aplega 481 escoles diferents –entre les quals, moltes escoles religioses– i va néixer per a “impactar en el sistema educatiu”, tal com ha recordat **Boris Mir**, al capdavant d'aquesta plataforma.

Els representants d'aquestes entitats educatives han posat en comú quins

elements entren en joc quan s'aposta per la innovació. El director general de la FEDAC **Modest Jou** ha dit a **Pep Buetas** de la Fundació Champagnat: “Em pensava que parlaves del projecte [#Avuixdemà](#)”. Just després que Buetas hagués parlat de com s'ha gestat [Maristes Xarxa Innovació](#).

Una visió sistèmica

Canviar la cultura pedagògica, l'ecosistema de l'escola, la realitat de l'aula exigeix ampliar mires. “El nostre canvi no és metodològic, és cultural, és educatiu, és la mirada diferent a l'alumne” ha defensat **Pepe Menéndez** des del projecte [Horitzó 2020](#) de Jesuïtes Educació. Ho ha fet partint de l'afirmació que “el model està esgotat”. I ha encoratjat a parar atenció a “la visió dels estudiants” que “sempre és més disruptiva”.

Modest Jou també ha parlat d'una “proposta sistèmica” i de crear “un marc on trobar respostes”. Així mateix, **Pere Vilaseca** ha explicat com busquen implantar “un canvi significatiu”. Però ha recordat que l'Escola Pia vol “transformar la realitat” però tocant de peus a terra. “El canvi ha de ser possible perquè qui l'hagi de tirar endavant ho pugui fer”, ha dit amb un plantejament humil.

Avaluar intangibles

Vilaseca, que és el responsable de l'Àrea Pedagògica de l'Escola Pia de Catalunya, ha dit que “és tan important el pla d'innovació pedagògica ([#Summem](#)) com el pla d'aplicació del projecte”. Per això han creat equips especialitzats per a fer el seguiment d'aquest pla, “un equip motor al marge dels equips directius”. La finalitat coincideix amb la resta d'empreses d'innovació: “Fer que els alumnes aprenguin més i aprenguin millor”.

Per a Jesuïtes Educació no es pot parlar d'innovació i seguir avaluant de la mateixa manera. Menéndez ha volgut aclarir que els jesuïtes no han deixat de fer exàmens: “Els verbs irregulars en anglès s'han de memoritzar i d'això sí que fem exàmens”. Però deixant de banda l'anècdota concreta, tots han parlat de com avaluar intangibles.

Pep Buetas de maristes ha reconegut que encara estan “a les beceroles”, però ha assenyalat, per exemple, la voluntat d'“identificar el compromís dels educadors”. L'Escola Pia ha posat sobre la taula la idea d'avaluar “la inclusió” o “les habilitats de pensament”.

Modest Jou, molt ponderat, ha parlat de “la qüestió complexa de l'avaluació escolar”. I ha reivindicat eines d'avaluació sistèmiques, com el fet de prendre decisions en comú.

Definir “èxit escolar”

“L'èxit escolar va lligat a les expectatives de cada persona”, ha dit Jou des de la FEDAC. Per a ell, potser convindria preguntar als alumnes quan tinguin 60 anys què en pensen de l'educació que van rebre. Lluny dels esquemes d'avaluació immediata més habituals.

Boris Mir també ha qüestionat “què definim com a èxit escolar”. S'ha mostrat crític amb les proves PISA i els informes de l'OCDE, que no contemplen la formació integral de la persona. En canvi, ha defensat incloure-la “en els paràmetres de

mesura” d'un nou marc pedagògic.

És una de les aportacions conegudes del pedagog **Xavier Melgarejo**, a qui també ha recordat Pep Buetas durant la seva intervenció: “Va tornar de Finlàndia i va dir 'això ho vull per al meu país’”. Això mateix busquen els maristes i la resta d'escoles cristianes presents a la formació: crear una “cultura docent nova”.

Persones al servei de la societat

El secretari general de la FECC, **Enric Puig**, ha situar el debat per la innovació en un [itinerari de llarg recorregut](#). I ha animat els presents a “no témer els canvis”. En concret, els ha dit: “Convé no deixar-se endur per la rutina del que hem fet sempre i com ho hem fet sempre, per l'actualitat tòpica que sembla que s'imposa o per allò políticament correcte que fa quedar bé”.

En el seu discurs ha subratllat que les escoles han de “continuar treballant amb esperança, acompanyant els infants, adolescents i joves per què esdevinguin persones ben preparades per desenvolupar el seu servei a la societat i, alhora, persones comprensives, compassives i solidàries”.

El seguiment

En un moment previ a la taula rodona, **Federico Malpica**, director de l'Institut ESCALAE, ha defensat que “cap metodologia no té fi en si mateixa”. Per això ha recomanat “veure quin perfil d'alumne de sortida volem aconseguir i, a partir d'aquí, crear un estil metodològic propi”.

Malpica junt amb **Toni Barranco**, cap d'estudis de l'escola Josep Tous, i **Encarna Hernández**, directora del col·legi Mare de Déu de la Mercè, han assegurat que no hi ha receptes genèriques. Cada centre haurà de buscar la seva fórmula. I han recomanat “treballar amb un agent extern del canvi” perquè de vegades “el claustre i el propi equip són tan a prop del projecte” que els pot mancar distància suficient.